

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . 2 50 зр. (5 кор.)
на місяць . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . 8 рублів
або 16 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дні крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Атіндого ч. 9.) Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застережене. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Ситуация в державній раді.

Нині рада державна наново починає «свою працю». Можна вже предвидіти, що ся праця не буде иньша, як перед тижнем. Мимо висказаного цісарем бажаня, она буде полягати на перешкоджуваню всякої реальної роботи. Ратункова акция мусить стати безплідною, бо правиця не має сили зломити чеську обструкцию, хотяй гудить єї і явно висказує своє осуджене сеї непарляментарної тактики в парламенті. Більше зробити правиця не є в можности. Виступити з острійшими мірами против обструкції она не відважить ся, бо вже раз, намагаючись свого часу зломити німецьку обструкцию, дістала болочу научку.

Взагалі є дуже сумнівим, чи в рамках теперішнього регуляміну можна здавити обструкцию меньшости. Могла би се вчинити хиба дуже сильна правиця, якої тепер нема. Хиба злука правиці з лівницею могла би дати супротив Чехів таку перевагу, що обструкційні почини не спинили би ходу парляментарної діяльности. Однак до сего не може прийти, бо лівниця не приняла би такої злуки. Лівниця противно опирає ся всякому рішучому крокови против обструкції.

Німецька лівниця, що сему недостаточному регулямінови парляменту завдячує свої найбільші успіхи, бажала би вправді, щоби Чехів приборкати; або і стероризувати, але о скілько можливо, без нарушення теперішнього регуляміну, який для неї самої в будучности може стати дуже придатним. Сю фіртку безпеченства лівниця не хоче замикати за собою навіть в виду

того, що тепер уживає єї противна сторона для своїх цілій.

На лівниці зовсім не криють ся з такими дивовижними висловами, а правиця лише тоді виступила би зі всею енергією против Чехів, коли би при тій нагоді могла утвердити раз на все норму, після якої всяка обструкция була б неможлива і забезпечена повага ухвал більшости. Не маючи в сїм напрямі підпори зі сторони лівниці, правиця не має причини виречи ся цілковито своїх союзників Чехів і поборювати їх на смерть і жите для користи німецької лівниці.

В сїм зміслі висловлює ся ясно один з полуднево-славянських дослів. Зазначивши наперед, що полудневим Славянам, як найблизшим соплеменникам Чехів, лежить на серцю їх доля і дотикає їх кривда, заявляє ся сей посол против обструкції: «Ми є противниками обструкції — каже про «полуднево-славянський Союз» — бо уважаємо єї нісенітницею, як довго правиця становить більшість палати. Коли сторонництва правиці підуть рука в руку, тоді можемо легальною ухвалою парляменту осягнути те саме, до чого Молодочехи стремлять за помочию обструкції. Коли Німці учинять се неможливим, що зі своєї сторони будуть старати ся ударемнити обструкцією рішене прихильної Чехам ухвали, то спаде на них одієм обструкції, — а се була би для нас не мала користь. На всякий спосіб треба би спробувати, чи Німці справді поважать ся ще раз розпочатем обструкції поставити на карту те все, що они зискали від уступленя Баденього.

Але ще з другої причини мої кльобові товариші є противні обструкції. Нам, по-

лудневим Славянам, остає лише державна рада, бо в соймах, в яких несправедливим законом виборчим більшість мандатів віддано в руки наших противників, ми не можемо наші інтереси заступати з такою силою, як Чехи в праскім або берненьскім соймі так що-до дефензиви, як і офензиви в справах їх національних і економічних інтересів. З сеї причини, як і задля знеухомленя парляментарної машини, — що при міністерстві, прихильнім Німцям, може мати для Славян найтяжші наслідки — ми є противниками сих змагань, що їх цілію є здержане правильного функціонованя парляменту».

Як видко з того, сторонництва правиці мають як найліпші интенції.

Спільною жертвою всіх сторонництв — а кожде сторонництво в будучности може найти ся в сїм положеню — повинно бути унеможливлене парляментарної обструкції. Однак коли лівниця не хоче допустити до сего, хотяй заразом видає себе льояльною партиєю, коли тепер она старає ся зміцнити свої впливи на дворі і представитись патріотичною державною партиєю, а заразом задержати при собі скриту зброю обструкції — так се доказує лише нещирість і самолюбні наміри лівниці. При таких обставинах готово вийти так, що правиця на ново з'єднаєть ся в сильну, одноцілну партию для оборони засади: одно право для всіх.

Вісти з Канади.

(Конець).

Заки буде про те бесіда, спитаю: чи иньші народности взагалі не емігрують? Сего факту ніхто не заперечить, бо емігрують за море Шве-

24

ГЕНРИК ІВЗЕН.

Як ми мертві воскреснемо.

(Далі).

ПРОФЕСОР РУБЕК

беть ся у груди.

Бачиш, тут у середині — маю маленьку, добре замкнену скриночку. І в тій скриночці криють ся усі мої поет чні сні. А коли вона щезла без сліду, зачинило ся віко скриночки. І вона мала ключ — і взяла його зі собою. — Ти моя мала Майо не мала жадних ключів. Тому то всьо лежить у середині невикористане. — А роки минають! І я не можу, і не можу дістати ся до скарбів.

МАЯ

здержує злобний усміх.

То кажі, най вона відчинить тобі знов її —

ПРОФЕСОР РУБЕК

не порозумівши відразу.

Майо — ?

МАЯ.

Вона-ж є преці тепер тут. І здаєть ся, прийшла сюди по причині твоєї скриночки.

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Ані словечком не згадав я її про се.

МАЯ

глядить на нього найвно.

Але-ж, любий Рубеку — чиж для такої звичайної справи як ся варто робити тільки крику і заходів?

ПРОФЕСОР РУБЕК

Вона здаєть ся тобі такою звичайною?

МАЯ.

Дійсно так. Получи ся лише з тим, кого потребуєш найбільше.

Киває головою.

Я найду все ще місце і для себе.

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Де?

МАЯ

безжурно, викручуючи ся.

Ну, я могла би перенести ся до віллі, коли би треба було сього. Але сього не буде треба. Бо в місті, у нашім великім домі найдесь ся — здаєть ся мені — при добрій волі, місце на троє.

ПРОФЕСОР РУБЕК

непевно.

І ти думаєш, що так могло би все бути?

МАЯ

свобідно.

Милый Боже, — не могло би бути, то не могло би бути. Не будемо ломити собі тепер над сим голови.

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Ну, а як не зможе бути, Майо, — щож тоді?

МАЯ

байдужно.

То зійдемо собі просто з дороги. Цілком зійдемо. Я найду собі все ще місце в світі. Я свободна, свободна, свободна! Тим нема що журити ся, пане професор.

Показує нараз у правий бік.

Там! Там отсе вона.

ПРОФЕСОР РУБЕК

повертає голову.

Де?

МАЯ.

Там у долині. Ступає як марморна статуя. Йде сюди.

ПРОФЕСОР РУБЕК.

дивить ся присломлюючи собі очи рукою.

Чиж не є вона втіленим відродженем?

До себе.

І я міг її затерти — відсунути в тїнь — перетворити. — Ах дурний, дурний!

МАЯ.

До чого се ти пієш?

(Далі буде).

ди, Німці, Французи, Англичани і другі європейські народи. Еміграція є річею природною. Не кажу, щоб наша еміграція була добре ведена, а головна вина за неї паде на «кравву» інтелігенцію, що еміграційного питання не розуміє цілковито, або не хоче розуміти, попри тім по більшій частині не дбає на потреби свого народу. Крім кількох наших людей, всі прочі дивлять ся на еміграцію песимістично або еґоїстично. Нарід не маючи довіря до інтелігенції добивавсь своїм розумом за море, а се, розуміє ся, не все осягаєсь з добрим результатом. Хоч оно як скрутно доводить ся жити в перших початках на новій землі, та всеж не так погано, як було на старім гнізді.

Наші інтелігенти поняті того не хочуть і, зловивши перше краще слово, тішать ся ним мов дитина, випроваджуючи з того баламутні та безглузді нераз висновки. Подібні інформації про еміграцію баламутять лиш людей, а зовсім не дають їм ясного поняття про неї. Хочу ту поговорити про о. Д. Поливку, що приїхав до Вінніпегу, виїхав кількадесять миль поза те місто, а опісля вернувши до Сполучених держав інформує звітам галицьку публику про Канаду. Сеся інформація є зовсім хибна, бож кільканидільний побут в Вінніпегу та в Стоартборні не надає ще права знання канадійської еміграції, а вже певно така мала просторонь, яку відбув, не надає йому права говорити, що звидів «ледво половину Канади». Я-ж живу в Вінніпегу і знаю, як далеко їздив о. Поливка, тож позволю сумніватись про вірність інформацій, поданих в «Ділі», а перепечатаних в «Буковині». Ми, що живемо в Канаді, уважаємо Вінніпегу що іно вїздом до Канади, то є до тих чотирох провінцій, що призначені на поселенє, а прочі канадійські простори ту не вчисляю. Тож сли поглянемо з тої точки на поїздку о. Поливки по Канаді, виїде невірне інформованє ним Галичан, немов то він зїздив половину Канади, пізнав той край та житє. І так маємо 4 провінції, в котрих суть ось які осаді:

1) Провінція Манітоба має чотири великі осаді, крім п'яти менших і то: Стоартборн, 70 миль від Вінніпегу, де й був о. Поливка; дальше Плезнт Гом 50 миль, Давфін-Сифтон 250 миль і Шуль Лейк 150 миль.

2) Провінція Ассинїбоа має дві великі осаді: Йорктон, котра ділиться на три віддільні часті і є віддалена о 320 миль від Вінніпегу і Гревфельд 300 миль.

3) Пров. Саскачеван має одну осаді Фіш Крік 600 миль віддалену.

4) Пров. Альборта має одну осаді в повіті Едмонтон, котра розтягає ся на 100 миль. То суть наші осаді в такім віддаленю від Вінніпегу, що числять 20 тисяч руського народу.

Після того видасть ся сьмішним твердження о. Поливки, що з кількामилевої поїздки видає осуд про цілу Канаду. Я знаю, що о. Н. Дмитрів звідів всі кольонії, а ще не зважив ся видати такого категоричного осуду про той край.

Не хочу ту закидати о. Поливці нещирости в подаваню вістей про Канаду, але знаю, що був у тім краю так короткий час, а ще до того звидів лиш малий окрєць, не може подати майже жадних точних інформацій. О. Поливці мабуть видавались тому ті кількадесять миль половиною Канади, що він приїхав недавно з Галичини, де не привикли так далеко їздити.

Дальше каже о. Поливка, що представляв собі інакше Канаду, а коли вступив на ту землю, єго мрії розвіялись. Се досить поетично, але чейже-ж інтелігентний чоловік знає, де їде, і певно повинен був знати, що ту висячих городів та парків до проходів нема.

Рівнож нема чого дивуватись, що хтось там з людей заплакав перед ним, а він сам прослезив ся, бож буває, наші люди і в «краю» гірко плачуть, а плачуть нераз і такі, що їм аж надто добре веде ся.

А вже зовсім перечу тому, немов би з нашими людьми обходили ся ту як з худобою. Не лиш я, но кождий краян може се ствердити що лиш в одній Галичині обходять зя з людьми по худобячому. Кілько разів спспитав я про се емігрантів, ніхто не жалував ся на але обходженє.

Пустарі онтарійські ніщо нас не обходять, тож злишно над ними плакати. Лякатись прерійних огнів нема чого, бож в Канаді се річ

природна. В Європі нищить рука чоловіка, а в Америці огонь. Як прийдуть люди, то єго не буде. Що такий огонь трафив ся коло Вінніпегу в Брокенгед і зробив шкоди пару родинам, се належить до випадків елементарних, що лучають ся по цілім сьвітї. Про землю ч. дописуватель має дуже слабе понятє, бо ту земля взагалі добра. О. Поливка не був навіть кількаморгозим газдою в старім краю і навряд, чи інтересував ся коли управою ролі. Плеканє худоби приносить тут досить добрі зиски, а пр. плеканє одної корови в Стоартборні приносить літом до 20 дол. доходу. О. Поливка згадує дальше про иньших бідних і богатших, про зваблюване до Канади другими, про остру зиму та про свій кожух, що не вистарчає на канадійске зимно. Про те не хочу говорити, скажу лиш, що зима сего року була дуже лагідна.

Такі дописи до Галичини не інформують, а баламутять. Я вже нераз заявляв, що не єсьм за еміграцією, а однак хто знає житє-бутє галицького хлопа, чиж посьміє спинити еміграційну струю. Не скажу також, що нашим живе ся добре в Канаді, бож сего годі сподіватись в перших роках населеня, але що настане краще, на се суть докази. Народ має худобу, огородовину, заробляє гроші і поволи приурочуєсь до нового краю. Сли возьмемо під розвагу сторони злі і добрі, то ті послїдні заважать. Одно лиш правда, що для інтелігентів, що не хотять приложити рік до праці, тут місця нема. Ту треба працювати на фармі, а кождий хто возьмєсь до тої праці, знайде хлїб, а опісля возьмєсь і за просьвіту.

К. Генік.

З ПОЛІТИЧНОГО ПОЛЯ.

Військова комісія угорської делегації радила вчера над військовим бюджетом. По довшій дискусії і численних запитах делегатів, міністер війни Кріґгамер заявив, що деякі кредити, ухвалені вже в минушнім бюджеті, він не з'ужив тому, бо бажав узглядити желаня міністрів фінансів, і для браку наглої потреби відложив ужитє сих кредитів до сего року. В сїм році міністер може дати успокоююче запевненє, що правдоподобно не буде потреби жадного додаткового кредиту, хіба в разі якихєсь надзвичайних подій, або ненадійного підвищеня цїн. Відтак міністер уділив довірочні поясненя що-до загальних припасів і заповів, що правдоподобно в будучім році зажадає кредиту на нові цушки. Слїдуюче засіданє відбуде ся нині.

Конференція провідників німецьких стороництв лївиці видала комунікат, в яким зазначає, що лївиця зміцнилася ся числом приступивших до неї членів миротворної комісії для Чехів і Морави, та що в такім складі нараджувала ся, як належить поступати в справі оціненя правительственного проекту язикового закона. Заразом установеє субкомітету, який має здати справу конференції по скінченю своїх праць. Головою субкомітету став Праде, а увійшли до него Пергелт, Шінф, Бернрайтер, Спіц, Грос, Ельверт, Шіярї, Мосгер, Кайзер, Гохенбургер і евентуально в заступствї послїдного Гофман-Веленгоф.

В німецькім парламенті при нарадах над замкненєм державних рахунків за 1898 рік, пос Зінгер зганив невідповідно високі видатки, які держава видала на подорож цїсаря до Єрусалима. З сеї причини треба було аж переступити бюджет. Секретар стану гр. Посадовский у відповіді заявив, що цїсар мусить на своїх подорожах щоденно полагоджувати важнійші справи держави і тому мусить мати при собі відповідний штаб цивільний і військовий. Се веде за собою великі кошти, але они є справді державними коштами.

В Петербурзі, як доносить «Pol. Corr.», престольна промова нашого монарха викликала як найліпше вражінє. Тамешні міродатні круги прийняли єї з великою зичливостию і мають як найбільше довіре до заграничної політики Австро-Угорщини. Піднесенє тісного австро-російского порозуміня є цїнною манїфестацією, яка не лише сконстатувала загально знаний момент міжнародної констеляції, але і для піддержаня загального мира буде мати знатний, моральний вплив.

Парискі дневники містять заєдно вісти про приїзд монархів на париску виставу. Найбільше

очевидно ходить їм о царя і російска амбасада в Парижі робить ріжні заходи, щоб наклонити єго до подорожи. Париска телеґрама до «Magdeb. Ztg.» запевняє вже, що приїзд царя Николая на виставу не підлягає жадному сьмївови. Цариця не приїде, а цареви будуть товаришити міністри Муравєв і Віте. Однак в Берліні твердять, що всі ті вісти є лише видумками так само, як і донесеня про намірену подорож цїсаря Франц Йосифа. З Відня потверджають, що доселі ніхто нічо не знає про такий намір нашого монарха.

Н О В И Н К И.

— Еп. Андрей Шептицкий в Чернівцях. Про гоєстину станиславівського Владика в столиці Буковини пише «Буковина» ось що: Вже від 1/2 6. години вечером в суботу залягла цілу руску улицю товпа народу, очікуючи приїзду так високого гр.-кат. достойника. Величава тріумфальна брама перед церквою виставлена, з хвилюючими хоругвами, між якими видїли герби австрійський та містові, манила око кождого переходячого і приневольовала єго до задержаня. Найвисші урядники краю, представителі властей, відпоручники братств, головство «рускої міщанської читальні», школи народні мужеский та жіночий семинар та гімназія зі своїми професорами, інтелігенція і міщани та мужики, Русини та иньші народности, грек. кат. і иньші віроісповіданя — словом — як далеко сягало око, так простягали ся хвилі народа, що очікував приїзду так достойного гоєста. Було наперед означено, що вже о год. 6 ії стане Єго Преосьв. на порозі гр. кат. церкви. Але наступило дуже маленьке опізнєнє задля того, що Пр. Владика вступив ще по дорозі до латинського костела, де єго витало лат. і вірм. духовенство і де стояла в збитій лаві рим.-кат. гімназіясти і педагоґи.

При церкві де очікувала Владика процесія з численним гр.-кат. духовенством, що на ту цїль зїхало ся з богато місцевостей Буковини до столиці, представляв тутешний парох Владичі представителів властей, а то: п. президента краю бар. Бургіньона, президента суду Кляроґа, генералів, радників двора пп. Помпоґа і Шедля, дальше представителів Русинів, прокуратора державного п. Михальского і прочих, а голова братства св. Ап. Тадея др. Смаль-Стоцккий привитав Владика сердечною промовою іменем братства приймаючи в тій церкві хлїбом-сіллям. Опісля в процесійнім поході увійшов до церкви, на котрої порозі привитав Єго місцевий парох і вручив Єму ключі від церкви. По відслуженю молебня відпроваджено Владика в процесійнім поході до парохияльного дому, де представились Архирєєви відпоручники тутешних руских товариств, виділ «Міщанської читальні» і духовенство. В неділю ще перед Богослуженєм о год. 7³/₄. відїхав до ц. к. гімназії, де привитав Єго радник правит. дир. Клявзер з професорским кружком, і де прислухував ся екзортї, і де сам одушевив молодїж теплою промовою. Іменем учеників гімн. подякував Преосвященному абітурієнту Гр. Гарасимович.

О годині 10. впроваджено Архирєєв в процесійнім поході до церкви, де він того дня відслужив в асистї численного духовенства із знаною величавостию східного обряду торжественне архирєєвске Богослуженє, котре трвало до 12³/₄. По Богослуженю представив ся Архирєєви виділ гр. кат. товариства пань «Міроносиці», іменем котрих промовила до Владичи Вп. п. Калужняцка. Відтак складав Епископ візити п. президентови краю, Високопреосьв. Митрополитови Чуперковичеви і Преосьв. Епископови Репті, маршалкови кравтому п. Луцолови, бурмістрови міста п. Кохановскому, а о 4. години звїзитував каплицю в карнім заведеню. Тут на вступі привитаний президентом суду п. Кляром і прокуратором п. Михальским, а парох каплиці о. Михайло Сімович промовив до него тепло. Епископ поучив вязнів в кількох словах і уділив їм благословєнства. О год. 4¹/₂, відбув ся в честь Епископа обід у президента краю, бар. Бургіньона, а точно о год. 1/2 8. зачало ся маєве богослуженє, на котрім сам Владика мав проповідь. В понеділок рано відїхав Преосьв. на візитацию релїгії в середних школах, гімназії і учительської семинарії, а потім робив дальші візити до 2-ої години пополудни. Точно о годині 2-ій розпочало ся у тутешного крил. о. Костецкого дїнє на 32 особи, підчас якого грала військова музика. Зазначити треба, що поміж репертуаром пісєнь, граних капелею, були і рускі. У вечер відбуло ся знов маєве богослуженє, підчас якого Епископ сповідав народ.

— «За Галичаніном» повтаряємо, що «славянское благотворительное общество» в Петербурзі розширило свій «устав» і вставило новий параграф, на підставі якого буде могло вже явно уділяти «пасобій» для всіх Славян, отже і нашим галицьким ренеґатам. Ipsissima verba «Галичаніна» звучать: «На основаніи нового устава одною изъ задачъ «Славянскаго Общества» является «нравственная и матеріальная поддержка»

славян, желающих и способных трудиться для достижения целей Общества», обыкновенная же благотворительность частым лицам обмежена только на случай временных затруднений во время приезда въ Россию и на случай стихийных бедствий загранично». Крім того буде уділяти «благотворительное общество» «пасобій» на славянські школи, церкви, народно-просвітні славянські «учреждения» і пр. і пр., а головню буде ему на серці пам'ять «о поддержаніи ученых и литературных сношений, изданіи руководствъ, пособіи и славянского повременника». «Галичані» потуючи сю вістку з цивільною безличностію, тішить ся, що новий параграф вставлено до «уставу» в саму пору «когда введеніе его оказалось необходимостію». Від тепер не будуть потребовали кацапи критись з рублевими «пасобіями» і сподіємось, що «Галичані» буде потувати в своїх шпальтах кождей грошевий лист, що прибуде від «благотворительного общества» до Галичини.

— Анкета в справі висшої жіночої освіти покінчила вчера свої паради. Зазначено в них головню потребу одноцільного пляну наук і реорганізації висших заведень для вихованя дівчат, щоби можна перевести в них одноцільність у вихованю. На підставі покінчених п'ятох клас народної школи має наука обіймати аж до 17. року життя включно курси заводських наук і науки сучасних язиків. Анкета є також за зменшенем числа шкільних годин, як також за виобразуванем як найбільшого числа учительок для світських предметів, та за заведенем учительских іспитів кваліфікаційних в ліцеях для дівчат. Рівночасно зазначено конечність реформи віділових шкіл. Міністер просвіти др. Гартель замкнув анкету довшою бесідою, в якій подякував зібраним за участь в н. радах і висказав надію, що вкінці удасть ся розвязати kwestію реорганізації висшої просвіти дівчат.

— **Справа пос. Ярославича.** До «Dziennik-a Polsk-ogo» надіслав пос. Ярославич спростованє, в якім заявляє, що він не поміщував ніколи ніяких дописів в російских дневниках, що в приватних листах до російских лікарів не нападав на професорів віденьського університета, а асистентом проф. д-ра Нотнагля ніколи не був і не може ним називати ся. Що до нарікань пацієнтів Росія на деяких віденьских лікарів, то о сїм згадував др. Ярославич в приватних листах до лікарів в Росії і тому лиш отті віденьскі лікарі піднесли тепер проти него несправедливі закиди.

— **Епископскі престолі.** Др. «Nowo-i Reform-i» доносять зі Львова, що лат. архієпископом львівским має стати кс. єпископ Ліковекій з Познаня; в Кракові не прийде до ніякої зміни; єпископом в Перемішлі буде кс. Пельчар; єпископом-суфраганом в Перемішлі кс. др. Більчевскій, а єпископом в Тарнові кс. Савіга.

— **Женитьба архикн. Франца Фердинанда.** Berg Local Anzeiger доносить, що підчас гостини цїсаря Фр. Йосифа в Берліні обговорювано також справу женитьби архикн. Фр. Фердинанда, котрого уважають за наслідника австрійского престола. Архикнязь, як відомо, давно вже повідомив цїсаря, що хоче женити ся з гр. Хотеківною. Але домашнє право габсбурскє постановляє, що право до престола мають лише діти з подружя рівнорядного, а таким чином діти архикн. Фр. Фердинанда з гр. Хотеківною не могли би мати такого права. Се перша важна перешкода до сеї женитьби. А оказуєсь она ще більшою з уваги, що постанови домашнього права Габсбургів, списані остатній раз в абсолютних часах за панованя цїсаря Фердинанда I, ніколи не були оголошені і не мають безусловної законної сили. Отже, хоч би архикн. Фр. Фердинанд і зрік ся тепер права наслідства престола для своїх дітей з гр. Хотеківною, то пізнійше, ставши цїсарем, міг би постанови домашнього права змінити та признати своїм дітям право до наслідства. Таким способом могло би вийти, що в Австрії двох архикнязів робили би собі право до престола, син Фр. Фердинанда з одної сторони, а з другої архикн. Отто, чи то найстарший его син архикн. Кароль, котрий після теперішнього домашнього права безусловно є управлений до наслідства престола. Щоби сему залобічи, міг цїсар не дозволити на женитьбу архикн. Фр. Фердинанда з гр. Хотеківною; але він се не хотів зробити. За те постановлено оголосити домашнє право у формі законно обовязуючий, замінюючи его на основний державний закон, важний по всі часи. Однак лишла ся ще друга трудність, котра лежить у відносинах Австрії до Угорщини: після угорского права нема ніякої перешкоди, щоби діти архикн. Фр. Фердинанда з гр. Хотеківною не могли бути угорскими королями, хоч би навіть в Австрії не мали права до престола. Дятого первісно була гадка, щоби в угорскім соїмі вчлєсти закон, нормуючий право наслідства престола однаковим способом як і в Австрії. Але угорскі міністри не хотіли на се згодити ся. В тій трудній справі найшов ся вкінці вихід, коли віднайдено якусь давню умову між Австрією і Угорщиною, після якої право до угорского трону можуть мати лише ті особи що его мають

заразом і до австрійского. Оттак справа вже поладжена, а до женитьби архикн. Фр. Фердинанда з гр. Хотеківною робить ся уже приготвленя.

— **Убийство в Хойничах.** Минулого тижня переслухано жену шкільного інспектора Родога в справі єї хустини, значеної буквою «А» і найденої недалеко місця, де була голова Вінтера. Пані Рода зізнала, що хустина пропала єї в невияснений спосіб вже від довшого часу. — Показало оя вже також, що сорочки, які найдено недалеко Пили не належать до Вінтера. — Одяг з шлеских дневників допосив оподі в особнім додатку, що дентист Віммер зробив цікаве відкритє. Віммер заявив іменно, що Вінтер погіб у одного дентиста (Гута) при операції. Гут мав за сильно приспати Вінтера наркотичними средствами, а опісля зі страху перед карою мав поткти тіло Вінтера на кусні і порозкидати. Віммерт довів вже о сїм прокураторії і властям в Хойничах. — «Geselliger» називає сю вість підлою клеветою, бо ревизія, яку переведено у Гута, виказала его невинність.

— **Уведений поліціант.** Одного з париских лікарів засудила недавно поліція на два дні арешту і 15 франків кари за уведенє поліціанта. Поліціант, що відбував службу коло бульонского ліску побачив, що якийсь панок їхав за скоро самоходом. Сів отже на свій ровер, щоби дігнати самохід і перестеречи панка, що его їзда загрожує публічному безпеченьству. На поклк поліціанта «стії», самохід задержав ся дійсно. «Як називаєте ся?» — гримнув поліціант. — «Юлій Цезар» — відповів супокійно проїздячий. — «Кілько маєте літ?» — було дальше питанє. «Вісімнадцять (хоч панок виглядав що найменше на сорох літ). — В виду такої відповіді арештував его поліціант і приказав удатись з ним на поліцію. Незнакомий приймив се завязанє дуже чємно і просив поліціанта, щоби зволив сісти на самохід. Поліціант не підозрівуючи незнакомого о ніякій підступі, присів ся коло него, тай оба поїхали, але... в цілком противнім напрямі, як на поліцію. Самохід гнав зі скоростію 30 кілометрів на годину. Наполоханий поліціант не мав навіть відваги пробувати задержати самохід, бо бояв ся, щоби сям часом самохід де не вивернув ся і не поторожить ім обом костий. На щастє при виминаню якогось воза самохід мусів звільнити бігу і тоді унаслідивлений слуга безпеченьства скочив на землю і силоміць стягнув погонича. Епілог справи покінчив ся на поліції і... в арешті.

— **Обструкція** здержує не лише функції австрійского парламенту, але здає ся і в небеснім цареті застановила природний хід річий. Гожа Весна, не вдоволеня видко з небесного регуляміну, підняла безглядну обструкцію, хотія разом з Літом творити значну більшість в тамошнім парламенті. В виду розбитої правиді, правительство мусить опирати ся на лівіці, яку творять сторонництво Осени і Зимы. Наслідки сеї політичної консталації в небеснім цареті дають ся вже чути тут на землі. Місяці ходять блудом, бо замість мая настав вже надоліст, де справді спадав листє з весняного цвітю на шкоду нашого садівництва; дефіцит сонця росте чим раз більший, а випадки в дощі і снігу збільшають ся непомірно. Тим способом сегорічний небесний бюджет мусить виказати великі недобори, а се буде мати як найсумнійші наслідки для цілого економічного життя на землі. Рільництво понесе великі страти через стужу і надмір вогкості, комунікації поспують ся творенем болота на дорогах і усуванем масивів залізничих, публічних работи, особливо водопроводи у Львові, застановлять ся на непредвиджений час, не тяжко, щоби і виливи рік нанесли елеметарні нещастя, париска вистава збанкрутує, а Берам розлізуть ся послідні їх насипи для оборони в Йоганесбургі і Преторії. Такі очевидні наслідки парламентарної бездіяльності чейже спонукаю в всі небесні сторонництва до вишуканя якогось modus vivendi межі Весною а Зимною. Коли би всякі мирові конференції не довели до нічого, тому ми віримо, що в послідній хвилі небесний Монарх возьме акцію в свої руки і рішить єї по справедливості і згідно з цілями своєї вічної, безмежної держави на благо і спасенє своїх вірних народів.

— **Новий винахід.** На парискій виставі М. Пілар має намір представити винайдений собою мотор до їзди на ровері, який має зробити цілковитий переворот на циклічнім полі. Цілий прилад величини кусника карабінової цівки, 25 кг. ваги, і маючий коштувати всего 50 марок, дасть помістити ся незаметно при кождім бі- і трицикло і за ціну 1 1/2 сотика буде везти циккіста цілий кілометр. Раз наладований мотор вистарчає на 100 кілометрів дороги, причім є не тільки не видає неприятного чуху, як се було з моторами бензиновими, але противно виділяє дуже пахучі летні (гази). За 1 1/2 сотика порушаючої сили і ще перфуми, на цілий кілометр — се вже хіба вершок промисловости...

— **Салдат-убійник.** В селі Вінозні, на перскій границі, прихопив властитель заїзнього дому двох салдатів, як они залицали ся до его жінки. Коли невдоволений муж упімнув ся за свою вла-

стність, один з салдатів розторочив єму голову, а другий стрілив з карабіна до сусіда, що прибув на поміч корчмареві. Загрожений відскочив на бік, а куля влучила в нього салдата і убила его на місці. Обоє салдатів увязнено.

— **Загадочна подія.** В деутованого Павла Мери, комісаря поліції в Парижі, явила ся позавчера звісна літератка Гіп в подертій оджі, і покалічена в кількох місцях на тілі і заявила, що, коли ішла на якісь політичні збори, напало на ню трох мушкін. Напаєники всадили єї до повоза і завезли до якогось дому і там єї замкнули. Впрочім обходили ся з нею дуже ввічливо і чємно. Коли она побачила, що ніхто не лишив ся коло дому на сторожи, вискочила вікном першого поверха і що сили стало, утікла на поліцію. Зізнаня п-ї Гіп були одначе так неясні і помотані, що поліція не була в спроможі представити собі ясно сю загадочну подію.

— **Перли з рибячих лусок.** Французскій хемік п. Ковер в Ліоні винайшов спосіб, як розпукаєти рибячі луски, а опісля перетворювати розпушену масу в перли цілком подібні до правдивих. Ковер поливає луску винайденим через себе відповідним плином і віддає їх високому тисненю, а опісля робить з маси округлі перли. Найлучше надають ся луски осетуа.

— **Не на часі.** Знаєш, він мене назвав найбільшим дураком 19. столітя. — То ніч, 19. століте вже скінчило ся, що тебе се обходить.

— **Дрібні вісті.** У Львові помер вчера Мечислав Хамекій-Дзіковскій, дневпкар і публіцист польскій і редактор «Tygodnik-a Narodow-ogo». — Великий хрест з білого мрамору, в честь ювілейного року, має станути на Везувію над самим кратером. Хрест буде так величезний, що буде его видно аж в Неаполі. — «Indépendance Reunaine» доносить, що в монастири св. Агафії в Піаца-Неама в Румунії померла на днях монахиня Поліксена Галаядеанс в 168 році життя. В монастири пробувала покійна 30 літ і жила самою яриною. Покійна мала 16 дітей, з котрих живе ще дві доньки: одна має 90 літ і є вдовою по банкири Діаманді в Галачи, а друга числить 70. рік життя і є монахиною в тім самім монастири, що мати. — Вибухи Везувія не устали. Оноді хотів геолог Маттевчі, професор з Неаполя, дістати ся до кратера, але сильно покалічений розпаленим камінем мусів вернути назад. — Чума в Гонюлюю вже вигасла, карантанну внесено, а порт отворено.

Посмертна оповістка.

О. Гіполит Брилинскій, парох в Бурдяківцях, скальского деканата, упокоїв ся по довгій і тяжкій недужі дня 14. с. м. в 73. році життя, а в 49. році сьвященства. — В. с. п.!

Марія з Потураїв Гумаль, жена учителя в Під'яркові, упокоїла ся в 37. році життя. В. і. п.!

Телеграми.

Відень, 17. мая. Помирненє правиді з лівіцею покінчило ся пічим. Чехи не відступили від обструкції. В виду сего відбуде ся мабуть ще два або три засіданя парламенту крім нинішнього.

Відень, 17. мая. Вчера пополудни відбула ся нарада міністрів під проводом президента міністрів др. Кербера.

Відень, 17. мая. Німецке, поступове сторонництво з нагоди нових виборів до міської ради Відня, видало відозву, в якій остро критикує господарку теперішньої ради і бурмістра, наводячи, що за послідні три роки довги міста зросли з 74 мільонів на 230 мільонів зр.

Будапешт, 17. мая. До міністерства рільництва надходять вісти про бурі, наслідком яких потерпіли засіви так, що шкоди в збіжжю вносять 50%, а в Вершець шкоди в винницях доходять до 100%.

Штокгольм, 17. мая. Тутешні підприємці будовляного промислу рішили видалити всіх робітників, понеже дотеперішні стараєя, щоби спонукати їх до покінченя стрейку, не мали жадного успіху. Число стрейкуючих подають на 20 тисяч людей.

Новий Йорк, 17. мая. Депутація боерска, що прибула сюди, стрітила ся зараз в готели з дуже сердечним прийатєм. Провідник депутації Фішер, заявив, що Боєри бажають мира, але не за всяку ціну. Коли-б Англія загорнула Трансваль, то Боєри не вивандрували би нігде, а боєролі би ся до остатного за свою землю.

Льондон, 17. мая. Після вістий, які надійшли сюди, страти Англичан в полудневій Африці до дня 2. мая вносили 18.799 людей. В сїм числі не раховано хорих, які находять ся в англійских шпиталях.

Малий фейлетон.

О. ФРАНЦ МЕШКО.

ДРАМА НА СЕЛІ.

з словінського переклад
ІЛЬКО КУЗІВ.

(Далі).

Побачив п'яниця, що не жарт, та що от... от... і попадеться йому дещо, тож з криком і репетом, кілько п'яні ноги служили, кинув ся на втікача вузенькою стежкою.

Коли почув ся уже безпечним, оглянув ся і горлав:

»Там край ліса в хаті найдете його з тою Оленою, з тою циганкою. А незадовго побачите там невинного червачка, що укоротить своїм криком ваш довгий вік... Помагай-Біг, дячку Хмаро!»

Михань кричав храпливим, п'яцким голо- сом, пицав, як мала дитина і поплентав ся в село.

Старець пінив ся зі злости...

Не міг уже пасти худоби. Загнав корови до хліва, а сам ходив блідий—аж змінив ся на лиці.

Шалена злість кипіла в його старечім, твердім серці, ладив ся на гідне прийняття леда- чого сина.

* * *

Велика, кєрваво-червона совяшня куля спу- скала ся поволи по ясно-синім зводі за верхи гір — заходила.

Золоті, не теплі уже лучі заглядали в малі вікна селянських хат, а шиби блистїли, мов щире золото. Поволи зникав той блеск, а лучі сонця досягали ще стріхи хат і верхки дерев...

З півночі потягнув незабаром сильним подувом холодний вітер. По селі збирали ся гуртки людей. Вони весело гуторили і сьміяли ся безжурно, випочиваючи в недїлю по трудах і роботі.

Одначе у Хмарів, на горбі під селом, було не дуже весело...

»Но — десь був?»

Батько стояв близько сина, що недавно вернув. Старий насупив брови і глядїв в його гарне, зворушене, та трупком розігрїте лице.

»Де був? — Певно, що не там, де не випадає бути, не в такім товаристві, що наносило би менї нечестя».

Молодець відвернув ся гнївно на бік.

»То ти так відповідаєш батькови?« здриг- нув ся старець. »Так говориш до мене, ти, що крадеш тяжко запрацьований грїш і пропиваєш в корчмі з жєбраками і волоцюгами».

»З ким пропиваю?« крикнув син і тупнув ногою, що цілий чобїт відбив ся на твердій землі. »З ким пропиваю і за чїї гроші? Чи коли взяв я від вас зломаний грїш? — коли?... га? Роблю, як чорний вїл, а не міг бим видати крейцара — свого власного гроша! — Ви нена- ситні, скупі, ваше серце, як скала...»

Батько поблід. Затиснув п'ястук і ударив о стїл, що аж заскрипів.

»За мою працю, за мїй грїш напуваєш то- ту огидну волоцюгу. Люди сьміють ся з мене,

що позволяю синові на такі гульки, що псуєть цілу громаду».

— »Досить, тату!»

— »Тихо... лайдаку... п'яку!»

Синови ударило вино до голови, кров бур- лива і горяча закипіла в його жилах.

»Чорте старий!« засичав і звернув ся до батька.

— »Мовчи, дїтваку — мовчи... бо...!»

»Пождїть! — Завтра їду в сьвіт за очі — на службу. Своє майно понесете до гробу».

»Ще більше було би, коли бись не марну- вав і не пропивав з тою циганкою... з тою ци- ганською чарівницею».

— »Га!» —

Як зранений вїл заричав розлючений, обра- жений в серці і засоромлений син. Підвів ся в гору, немов би хотїв кинути ся на батька.

— »Слухай і онамятай ся! — Бо доки бу- ду жити — не пуццу тя до хати. А коли увїд- деш крадькома — то прожену як собаку».

»Без серця... злбний!»

»Так — кленеш! Проч, урвителью, проч!... Ще і ворота запру за тобою».

Проклинаючи, пішов син до хліва. Скинув сьвятотчну одїж і поліз на подри у сїно...

Мати плакала у кухні.

Стара Марунька доїла корови в хліві та зітхала: »Боже мїй і Пречиста Дїво — що там таке!... Ще побють ся!»

(Далі буде).

ПЛАШІВСКА парова фабрика дахівок і цегол

Стоваришенє зарєстр. з ограниченою порукою,

Бюро в Кракові, ул. св. Гертруди ч. 8

поручає:

дахівки подвійні вальцьовані — системи вінербергської
— барви червоної або чорної;
рурки дренаві різної величини.

Доставу дахівок обіймає для виго-
ди П. Т. разом з критєм.

Цінники і прїбки висилає даром

Упрашає о численні замовленя

12—20

З а р я д.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕРЪ“

стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10

(дім „Просьвіти“).

удїляє позички за оплатою 5½% і 1% додатку на кошта адміністративні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителїв або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першій місці, до сплати в ратах на 3 до 10 лїт. Сьвященники, не посїдаючі реальностей, мусять крім поруки двох ручи- телїв предложити єще полісу житєву; обезпечитись можна через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кра- ковї після всьїх можливих комбінацій.

Згадавє Товариство приймає вкладки до ороцентовавня від членів і третих осіб по 4%.

— Удїл членський вносить 50 кор., вписове 2 кор. —

Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Дністеръ».

Інформації удїляє Дирекция листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень «Дністеръ».

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень „ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовеньству і всїм вірним Вирєосв. Митрол. і Преосв. Еп. Ординариям всїх трех єпархїй, обезпечає будинки, урядженє дома- шнє, скот, господарскї знаряди, збіжє в зерні і со- ломї, сїно в стогах і будинках против шкїд огневих.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го груд- ня 1899 вносить:

Фонд резервовий	245.814 кор. 52 сот.	} 486.145 кор. 92 сот.
Резерва премїй,	148.480 „ — „	
„ спеціальна	1.684 „ 80 „	
Фонд основний	72.000 „ — „	
„ емеритальний	18.166 „ 60 „	

Тарифи «Дністра» дуже умірковані, услївя обезпечень корисні, а шкоди ліквідують ся без- проволочно. До кінця 1899 року вносили випла- чені шкоди 1,669.565 кор. 38 сот. Полїси «Дністра» приймає Банк красвий при позичках гіпотечних.

На жїте можна обезпечитись через «Дні- стеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкорисніші услївя, представляє своїми фондами найбільшу гва- ранцію і видає полїси і квїти в рускїм язиці.

Зголошеня о удїленє агенцій в окрєстностях де не- ма близько агентів «Дністра», приймає ся.

»Дністеръ« виплатив агентам по конець 1899 р. провізїї 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»)

Важне для всїх!
На-
правляє **КАЛЬОШІ** найгірше
знищені

як також мужеску, дамску і діточу обуву.

Чоботи для духовеньства по як найприступніших цінах.

З провінцій вїстатє старий оказ на міру.

ЛЕВ НОВОСАД, Львів, ул. Крута 7.